

ԶԵԿՈՒՅՑ

Լոռու մարզում արձանագրված խոշտանգումների փաստերի վերաբերյալ

Ներածություն

Մույն հակիրճ զեկույցում ներկայացվում է "Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ" հասարակական կազմակերպության կողմից /այսուհետ՝ կազմակերպություն/ արձանագրված ոստիկանության աշխատակիցների կողմից քաղաքացիների նկատմամբ իրականացված ֆիզիկական բռնությունների, ճնշումների և խոշտանգման դեպքերը: Ներկայացվող տեղեկատվությունը ստացվել է թե՛ քաղաքացիների անձնական դիմումներից, թե՛ կազմակերպության կողմից իրականացված հետազոտության արդյունքում:

2008 թ. դեկտեմբերից մինչև 2009 թ. դեկտեմբերը Լոռու մարզում ոստիկանության աշխատակիցների կողմից դրսևորած հակաօրինական վարքագծի մասին

Նշված ժամանակահատվածում Լոռու մարզում ոստիկանության աշխատակիցների վարքագիծը դրսևորվել է Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածի՝ խոշտանգումների արգելում, խոշտանգումների և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի ու պատժի դեմ՝ կոնվենցիայի, ինչպես նաև ՀՀ քրեական օրենսգրքի և ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի տարբեր հոդվածների խախտմամբ:

Ոստիկանության բաժանմունքներում գտնվելու ընթացքում քաղաքացիների նկատմամբ դաժան, անմարդկային, արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքն ունեցել է հետևյալ դրսևորումները:

- անազատության մեջ գտնվելու ընթացքում սննդից, ջրից, զուգարանից, դեղորայքից օգտվելու հնարավորության սահմանափակում
- ֆիզիկական բռնության ենթարկելու անմիջական սպառնալիք
- հոգեբանական ճնշումներ՝ հարազատներին պատասխանատվության ենթարկելու սպառնալիքով
- պետության կողմից խոշտանգումների վերաբերյալ հաղորդումների արդյունավետ քննության բացակայություն
- անչափահասների հարցաքննություն՝ առանց օրինական ներկայացուցիչների
- գտնվելու վայրի մասին ընտանիքի անդամներին կամ հարազատներին տեղեկություն տրամադրելու հնարավորության սահմանափակում:

Հատկանշական է նաև այն, որ արձանագրված բռնությունների, դաժան, անմարդկային վերաբերմունքի համար հիմք են հանդիսացել ոստիկանության աշխատակիցների կամայականությունները՝ անձանց անօրինական կարգով ոստիկանություն տեղափոխելու և անազատության մեջ պահելու մասով:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի համաձայն՝ անձը ոստիկանության բաժին կարող է բերման ենթարկվել հետևյալ դեպքերում.

1. եթե ունի համապատասխան իրավական կարգավիճակ, այսինքն՝ հանդիսանում է կասկածյալ, մեղադրյալ, ամբաստանյալ, վկա, տուժող
2. եթե առանց հարգելի պատճառի հետաքննություն իրականացնող մարմնի ծանուցումը

/հրավերը/ ստանալուց հետո խուսափել է ներկայանալ ոստիկանություն:

Համապատասխան իրավական կարգավիճակ չունեցող և նախապես ոստիկանություն ներկայանալու ծանուցում չստացած անձանց բերման ենթարկելը, ոստիկանությունում նրանցից բացատրություն, ցուցմունք կամ այլ տեսակի տեղեկություն ստանալն օրենսդրությամբ արգելվում է:

Չնայած այս հանգամանքին՝ կազմակերպության կողմից արձանագրված բռնությունների, դաժան անմարդկային վերաբերմունքի դրսևորման փաստերից ոչ մեկի դեպքում անձինք նախապես ծանուցում չեն ստացել, իսկ մոտ 60%-ի դեպքում անձինք ոստիկանության բաժին բերման են ենթարկվել առանց համապատասխան իրավական կարգավիճակի:

Բացի այդ, առանց իրավական կարգավիճակի անձանց ոստիկանության բաժին բերման ենթարկվելու, այնտեղ մնալու վերաբերյալ որևէ արձանագրություն չի կազմվել, ինչը շատ հաճախ հնարավորություն չի տալիս ստույգ նշել, թե ինչ տևողությամբ են բերման ենթարկված անձինք պահվել ոստիկանությունում:

Ոստիկանության աշխատակիցների կամայականությունները և նմանօրինակ անօրինական գործողությունների տարածվածությունն առհասարակ քաղաքացիների մոտ վախի զգացողության և ճնշվածության մթնոլորտ է ձևավորում:

2009 թվականին կազմակերպությունը ոստիկանության աշխատակիցների կողմից ֆիզիկական բռնությունների, հոգեբանական ճնշումների և սպառնալիքների փաստի առթիվ 9 հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն: Ներկայացված հաղորդումներից ոչ մեկի կապակցությամբ քրեական գործ չի հարուցվել: Երկու գործով նշանակվել է ծառայողական քննություն, սակայն ոստիկանության աշխատակիցները որևէ պատասխանատվության չեն ենթարկվել:

Քրեական գործ չհարուցելու երկու որոշում կազմակերպության կողմից բողոքարկվել է դատական կարգով, սակայն դատարանների կողմից ևս բողոքները չեն բավարարվել: Ներկայումս երկու դիմում գտնվում է Եվրոպական դատարանում:

2009 թվականի գործեր

Գործ 1

Դեպքի նկարագրություն

2008 թ. դեկտեմբերի 5-ին՝ առավոտյան ժամը 09:00-ին, Վանաձորի ոստիկանության Բագումի բաժանմունքի երեք աշխատակիցների կողմից Լոռու մարզի Գուգարք գյուղի բնակիչ Մ. Հ.-ն բերման է ենթարկվել ոստիկանության Բագումի բաժանմունք՝ առանց ներկայացնելու բերման ենթարկելու պատճառը և վերջինիս իրավական կարգավիճակը:

Այդ նույն օրը Մ. Հ.-ն պատրաստվում էր մեկնել բանակ և մի քանի ժամից պետք է ներկայանար համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ:

Ոստիկանության բաժնում Մ. Հ.-ն սկզբում պահվել է ոստիկանության աշխատակիցներից մեկի սենյակում, որտեղ նրան տեղեկացրել են, որ իրեն կանչել են նախորդ օրը կայացած դանակահարության վերաբերյալ տեղեկություն ստանալու համար: Այդ աշխատասենյակում Մ. Հ.-ն մնացել է մոտ 1.5 ժամ, հետո նրան տեղափոխել են մեկ այլ աշխատասենյակ և ոստիկանության երեք աշխատակիցների ներկայությամբ պահանջել դատարկել զրպանների պարունակությունը: Այս աշխատասենյակում Մ. Հ.-ն մնացել է մոտ մեկ ժամ, որի ընթացքում

նրա ներկայությամբ ոստիկանության աշխատակիցները պահարանից ուտելիք են հանել և գնացել ընդմիջման՝ Մ. Հ.-ին թողնելով սենյակում:

Ընդմիջումից հետո ոստիկանության աշխատակիցները բաժին են հրավիրել Մ. Հ.-ի հորը և թողել, որ վերջիններս առանձին գրուցեն մոտ 5 րոպե՝ որոշելու, թե Մ. Հ.-ն ներկա է եղել դանակահարությանը, թե ոչ:

Այնուհետև Մ. Հ.-ն տեղափոխվել է այլ սենյակ, որտեղ նրան մոտ 30 րոպե մենակ են թողել, հետո նորից հարցրել, թե ի՞նչ որոշեց դանակահարությանն իր ներկա լինելու վերաբերյալ:

Մ. Հ.-ն տեղեկացրել է, որ զուգարանից օգտվելու կարիք է զգում, սակայն նրան պատասխանել են, որ դրա ժամանակը չէ:

Ժամը 14:30-ի սահմաններում Մ. Հ.-ին տեղափոխել են կոչումով ավելի բարձր ոստիկանության աշխատակցի սենյակ, որտեղ վերջինս Մ. Հ.-ին սպառնացել է, թե "եթե իմ ասած ձևով չասես, քեզ կտանենք գաղութ" ու հրահանգել, որ Մ. Հ.-ի ձեռքից վերցնեն իրերը և նրան տեղափոխեն ձեռքակալվածների ժամանակավոր պահման սենյակ՝ խուց:

Մի քանի ժամ այնտեղ մնալուց հետո Մ. Հ.-ին նորից տեղափոխել են կոչումով ավելի բարձր ոստիկանության աշխատակցի սենյակ, նորից հարցաքննել՝ խոստանալով, որ իրենց ուզած ձևով հարցերին պատասխանելուց հետո նրան ազատ կթողնեն, և նա կմեկնի բանակ:

Մ. Հ.-ն ստել է և ոստիկանություն հրավիրված քննիչին ցուցմունքներ տվել այն մասին, որ ինքը ներկա է եղել դանակահարությանը: Այս ցուցմունքներն արձանագրվել են մոտ 2 ժամվա ընթացքում:

Ցուցմունքներն արձանագրելուց հետո ոստիկանության աշխատակիցը քննիչի հետ մեքենայով Մ. Հ.-ին տեղափոխել է դեպքի վայր, նկարել հեռախոսով, թղթեր լրացրել, որոնց տակ ստորագրելու համար հրավիրել են մոտակա շենքի երկու բնակիչների:

Դեպքի վայրից ոստիկանության աշխատակիցը Մ. Հ.-ին տեղափոխել է ոստիկանության այլ բաժին, որտեղ Մ. Հ.-ին նորից հարցաքննել են արդեն քննիչի սենյակում:

Մ. Հ.-ի ներկայությամբ հեռախոսով ոստիկանություն են հրավիրել դեպքի ենթադրյալ մեկ այլ մասնակցի՝ Ս.-ին: Նրան ասել են, որ գտել են իր կորած անձնագիրը, որը կարող է վերցնել ոստիկանությունից: Այն ժամանակ, երբ Ս.-ն հայտնել է, որ ինքն արդեն նոր անձնագիր ունի, ոստիկանության աշխատակիցներն ասել են՝ "գրուցելու բան կա":

Ոստիկանության բաժին Ս.-ն ներկայացել է երեկոյան ժամը 19:30-ի սահմաններում:

Ոստիկանության բաժնում Ս.-ին և Մ. Հ.-ին ներկայացրել են առերեսման: Ս.-ն տեղեկացրել է, որ ինքը Մ. Հ.-ին չի ճանաչում, և նրա գրածների հետ համաձայն չի կարող լինել և պահանջել է իր փաստաբանի մասնակցությունը գործին:

Մ. Հ.-ն ոստիկանության աշխատակցին տեղեկացրել է, որ իրեն վատ է զգում և խնդրել է զանգահարել հորը՝ փաստաբան ներգրավելու համար: Սակայն նրան մերժել են: Երբ ներկայացել է Ս.-ի փաստաբանը, վերջինս հետաքրքրվել է, թե ինչու է Մ. Հ.-ն իրեն վատ զգում:

Մ. Հ.-ն բացատրել է, որ առավոտյան մոտ ժամը 10:00-ից ինքը հաց չի կերել, ջուր չի խմել, Ս.-ի փաստաբանն արձանագրել է այս հանգամանքն համապատասխան մատյանում:

Այնուհետև Մ. Հ.-ին տեղափոխել են ոստիկանության Վանաձորի բաժնի քննչական բաժնի պետի սենյակ՝ առերեսման:

Երեկոյան ժամը 23:30-ի սահմաններում Մ. Հ.-ին թույլատրել են տուն գնալ:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Դեպքի կապակցությամբ կազմակերպությունը 2008 թ. դեկտեմբերի 8-ին հաղորդում է ուղարկել ՀՀ գլխավոր դատախազություն՝ պահանջելով քրեական պատասխանատվության ենթարկել ոստիկանության աշխատակիցներին անօրինական գործողությունների փաստի առթիվ:

Նշանակվել է ծառայողական քննություն:

Ծառայողական քննության արդյունքում ոստիկանության աշխատակիցները որևէ պատասխանատվության չեն ենթարկվել:

Կազմակերպությունը նորից դիմել է ՀՀ գլխավոր դատախազություն իրավախախտում թույլ տրված իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչների նկատմամբ քրեական գործ հարուցելու պահանջով: Գլխավոր դատախազությունը մերժել է քրեական գործի հարուցումը՝ հանցագործության փաստի բացակայության պատճառով:

Կազմակերպության կողմից քրեական գործ չհարուցելու մասին որոշումը բողոքարկվել է Լոռու մարզի ընդհանուր իրավասության դատարան: Դատարանը ևս մերժել է կազմակերպության դիմումը:

Ընդհանուր իրավասության դատարանի որոշումը բողոքարկվել է ՀՀ վերաքննիչ քրեական դատարան, այնուհետև ՀՀ վճռաբեկ դատարան, որտեղ ևս կազմակերպության բողոքը մերժվել է:

Կազմակերպության կողմից բողոք է ներկայացվել Եվրոպական դատարան՝ Եվրոպական կոնվենցիայի 3, 5, 6 հոդվածների խախտման հիմքով:

Գործ 2

Դեպքի նկարագրություն

2008 թ. դեկտեմբերի 12-ին վերը շարադրված գործ 1-ում ներկայացված քրեական գործի շրջանակներում ոստիկանության բաժին է հրավիրվել Լոռու մարզի Գուգարք գյուղի անչափահաս բնակչուհի Մ. Գ. -ն՝ որպես վկա:

2008 թվականի օգոստոսի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում ոստիկանության աշխատակիցները քաղաքացիական համազգեստով եկել են Մ. Գ.-ի տուն: Սկզբում, երբ Մ. Գ.-ն տանը չի եղել, նրա մորը ոստիկանության աշխատակիցները ներկայացել են որպես Մ. Գ.-ի ծանոթի՝ Դ.-ի ընկերներ /վերջինիս մասին է այնուհետև կայացել Մ. Գ.-ի ամբողջ հարցաքննությունը/:

Երբ Մ. Գ.-ն եկել է տուն, հետաքրքրվել, թե ովքեր են, ինչ են ուզում, ասել են՝ Կպարզենք ոստիկանության բաժանմունքում: Մ. Գ.-ն հրաժարվել է նրանց հետ բաժին գնալ, ոստիկանության աշխատակիցներն էլ սպառնացել են՝ եթե չգաս, քո ետևից Վիլիս՝ մակնիշի ավտոմեքենա կգա, ու բոլորը կտեսնեն հարկադիր տեղափոխումը: Ժամը 20:30-ի սահմաններում ոստիկանության աշխատակիցները Մ. Գ.-ին տեղափոխել են ոստիկանության բաժին՝ առանց օրինական ներկայացուցչի կամ մանկավարժի:

Մ. Գ.-ին ոստիկանության երկու աշխատակիցների մասնակցությամբ ոստիկանության աշխատակիցներից մեկի աշխատասենյակում հարցեր են տվել, թե արդյոք ինքը ճանաչում է Դ.-ին և այլն: Այդ հարցերին Մ. Գ.-ն բացասական պատասխան է տվել, ինչը զայրացրել է ոստիկանության աշխատակիցներին: Մոտ 40 րոպե անց ոստիկանության աշխատակիցներից

մեկի հրահանգով Մ. Գ.-ին տեղափոխել են մեկ այլ աշխատասենյակ՝ մատնահետքեր վերցնելու:

Այս սենյակում ևս Մ. Գ.-ին հարցաքննել են մինչև 01:30: Մ. Գ.-ն խնդրել է իրեն թույլատրել տուն գնալ, սակայն մերժել են: Ժամը 01:30-ին Մ. Գ.-ին ոստիկանության աշխատակիցներն իրենց մեքենայով տուն են տարել՝ պայմանով, որ առավոտյան ժամը 10:00-ին նորից ներկայանա ոստիկանության բաժին:

Առավոտյան ոստիկանություն Մ. Գ.-ն գնացել է երթուղային տաքսիով և տեսել է, թե ինչպես է իրեն ուղեկցում ոստիկանության նախորդ օրվա աշխատակիցն իր մեքենայով:

Կանգառում ոստիկանության աշխատակիցն իջել է մեքենայից, մոտեցել Մ. Գ.-ին և ասել, որ ինքն էլ նրա ետևից է եկել:

Մ. Գ.-ին տարել են ոստիկանության աշխատակցի աշխատասենյակ, որտեղ նրան նախորդ օրվա հարցերն են տվել և սպառնացել, որ "եթե լավ չհիշի իրենց տված հարցերի պատասխանը, այդ օրը տուն չի գնա":

Մի քանի ժամ անց Մ. Գ.-ին թողել են տուն գնալ, բայց ևս մի քանի օր անց ոստիկանության աշխատակիցները նրան տարել են ոստիկանության մեկ այլ բաժին: Այստեղ Մ. Գ.-ին տեղեկացրել են, որ պետք է առերեսում իրականացվի այն անձի վերաբերյալ, որի մասին նրան հարցեր էին տալիս:

Մ. Գ.-ն սենյակում տեսել է այդ անձին, սակայն դրանից հետո էլ պնդել է, որ ինքը նրան չի ճանաչում: Մ. Գ.-ին տեղափոխել են ոստիկանության մեկ այլ, պաշտոնով ավելի բարձր աշխատակցի սենյակ, որտեղ ևս Մ. Գ.-ն պնդել է իր խոսքերը: Դրան ի պատասխան ոստիկանության այդ աշխատակիցը վիրավորական խոսքեր է հնչեցրել այդ տղայի հասցեին, այնուհետև Մ. Գ.-ին սպառնացել, որ ինքն այնպես կանի, որ Մ. Գ.-ն չամուսնանա այդ տղայի հետ կամ Մ. Գ.-ին "փախցնել կտա":

Այդ օրը Մ. Գ.-ին ոստիկանությունից թողել են տուն գնալ ժամը մոտ 12:00-ին:

Մի քանի օր անց իրենց թաղամասում ճանապարհին Մ. Գ.-ին հանդիպել է մի տղա, որի ձեռքին դանակ է եղել: Վերջինս, դանակի հետ խաղալով, Մ. Գ.-ին ասել է, որ Մ. Գ.-ն պատմի այդ տղայի պատմության մասին: Մ. Գ.-ն ասել է, որ ինքը ոչ մի բանից տեղյակ չէ և հաջորդ անգամ իր ճանապարհին հայտնվելու դեպքում կտեղեկացնի համապատասխան իրավասու մարմիններին:

Մեկ օր անց այդ նույն տղան նորից է հայտնվել Մ. Գ.-ի ճանապարհին, քաշել նրա ձեռքից, ստիպել, որ կանգնի և խոսի իր հետ, սպառնացել, որ հակառակ դեպքում. "սիգարետը ճակատիդ կհանգցնեմ":

Այդ նույն տղան մի քանի օր շարունակ հայտվել է Մ. Գ.-ի ճանապարհին, նրա հասցեին սպառնալիքներ հնչեցրել:

2008 թվականի դեկտեմբերի 5-ին՝ երեկոյան ժամը 22:30-ի սահմաններում, ոստիկանության աշխատակիցները նորից են եկել Մ. Գ.-ի ետևից: Այս անգամ Մ. Գ.-ի հետ ոստիկանություն է գնացել նրա հայրը: Ոստիկանությունում Մ. Գ.-ին ասել են, որ նա նախկինում սխալ ցուցմունքներ է տվել, քանի որ մեկ ուրիշը ցուցմունքներ է տվել այն մասին, որ Մ. Գ.-ն ճանաչում է Դ.-ին: Մ. Զ.-ին առերեսման են ներկայացրել մի տղայի հետ, որին նա չի ճանաչել:

Այդ տղան ցուցմունքներ է տվել այն մասին, որ ինքը ճանաչում է Մ. Գ.-ին: Այնուհետև ոստիկանների ճնշումների ազդեցությամբ Մ. Գ.-ն նույնպես ցուցմունքներ է տվել այն մասին, որ ճանաչում է Մ. Գ.-ին և Դ.-ին:

2008 թվականի դեկտեմբերի 12-ին Մ.Գ.-ն հաղորդում է ներկայացրել Լոռու մարզի դատախազություն /պատճենը՝ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի ղեկավարին/՝ 2008 թ. օգոստոսի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում Լոռու մարզի ոստիկանության Բագումի բաժանմունքի աշխատակիցների կողմից իրեն ապօրինի ազատազրկման մեջ պահելու, իր նկատմամբ

հոգեբանական ճնշումների վերաբերյալ:

Լոռու մարզի դատախազությունն այդ կապակցությամբ որևէ պատասխան չի տրամադրել:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Կազմակերպությունը դեկտեմբերի 22-ին ևս մեկ անգամ դիմել է Լոռու մարզի դատախազություն՝ Մ. Գ.-ի՝ 2008 թ. դեկտեմբերի 12-ի հաղորդումների վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու համար:

Ի պատասխան՝ Լոռու մարզի դատախազությունը 2008 թ. դեկտեմբերի 23-ի գրությամբ հայտնել է, որ հաղորդումն ուղարկվել է ՀՀ ոստիկանության քննչական գլխավոր վարչության և ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության պետերին՝ հիշյալ դեպքերի կապակցությամբ ծառայողական քննություն կատարելու համար:

2009 թ. հունվարի 15-ին գրավոր դիմելուց հետո ոստիկանության Լոռու մարզային վարչությունը 2009 թ. հունվարի 29-ին ուղարկել է կազմակերպության 08.12.08 թ. հաղորդման և Մ. Գ.-ի դիմումի հիման վրա կատարված ծառայողական քննության եզրակացության մեկ օրինակը:

Կատարված ծառայողական քննության եզրակացության համաձայն՝ հաստատվել է, որ 05.12.2008 թ. Մ. Գ.-ն բերման է ենթարկվել ոստիկանության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունք, սակայն Գ. Մ.-ի կողմից բերման ենթարկելու մասին արձանագրությունը կազմվել է շուրջ 4 ժամ ուշացումով, իսկ Մ. Գ.-ն

13.08.2008 թ.՝ ժամը 19.30-ից մինչև 24.00-ն, գտնվել է ոստիկանության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունքում և, առանց ծայրահեղ անհրաժեշտության, բաժանմունքի պետի զիտությամբ ժամը 22.00-ից մինչև 24.00-ն եղել է բաժանմունքում:

Ծառայողական քննությամբ միաժամանակ արձանագրվել է, որ ոստիկանության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունքի պետի տեղակալ, ոստիկանության մայորը և նույն բաժանմունքի քրեական հետախուզության օպերիվազորը ենթակա են կարգապահական տույժի:

Սակայն, հիմնվելով այն բանի վրա, որ վերջիններս նշված խախտումը թույլ են տվել առաջին անգամ, զրջացել են, բնութագրվում են դրական, գործող կարգապահական տույժ չունեն, որոշվել է նրանց նկատմամբ ծառայողական քննությունը դադարեցնել:

Գործ 3

Դեպքի նկարագրություն

2009 թ. հունվարի 10-ին Վանաձոր քաղաքի բնակիչ Ս. Ա.-ն և Հ. Գ.-ն, որոնց 16 տարին դեռևս չի լրացել, բերման են ենթարկվել ոստիկանության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունք՝ առանց հայտնելու նրանց ոստիկանության բաժին տեղափոխելու պատճառը:

Շենքի բակ իջնելիս՝ դեռևս շքամուտքից դուրս չեկած, 5-6 մարդ, այդ թվում նաև

նստիկանության համազգեստով անձինք, միանգամից բռնել են Ս. Ա.-ի և Հ. Գ.-ի թևերից և առանց որևէ բառ ասելու՝ նստեցրել 2 տարբեր մեքենաներ:

Ս. Ա.-ն մինչև մեքենան նստելը նստիկանության աշխատակցին խնդրել է թույլ տալ իրեն գնալ տուն և տեղեկացնել իրեն տեղափոխելու մասին, բայց նրան մերժել են:

Մինչ նստիկանության բաժանմունք հասնելը մեքենայում Ս. Ա.-ն նորից խնդրել է տեղեկացնել ընտանիքի անդամներին, սակայն նրան ասել են՝ "ձայնդ կտրիր" և հայիոյել:

Ճանապարհին նստիկանության աշխատակիցը հարցրել է. "Ինչու՞ ես գնացել Հ.-ի տուն":

Ս. Ա.-ն պատասխանել է, որ վերջինս իր ընկերն է, խնդրել է գնալ իրենց տուն՝ բջջային հեռախոսի քարտ լիցքավորելու: Հետո նստիկանության աշխատակիցը Ս. Ա.-ից վերցրել է հեռախոսը և հարցրել է, թե որտեղից է գողացել այն: Երբ Ս. Ա.-ն պատասխանել է, որ չի գողացել, նստիկանության աշխատակիցը հայիոյել է նրան, պահանջել է անջատել հեռախոսը և դնել գրպանը:

Բազումի բաժանմունքում Ս. Ա.-ին և Հ. Գ.-ին պահել են տարբեր աշխատասենյակներում: 30 րոպե անց 3 նստիկանության աշխատակիցներ ներս են մտել այն սենյակ, որտեղ պահվել է Ս. Ա.-ն, և վերջինիս հարցեր տվել Հ.-ի մասին, երբ նա պատասխանել է, որ իր մանկության ընկերն է: Ոստիկանության աշխատակիցներն այնուհետև պահանջել են պատմել Հ.-ի քաղաքի տարբեր թաղամասերում ապրող ընկերների մասին:

Երբ Ս. Ա.-ն պատասխանել է, որ նրանց մասին ոչինչ չգիտի, նստիկանության աշխատակիցը սպառնացել է. "Պատասխանի, թե չէ հիմա կնստեցնեմ էլեկտրական պլիտայի վրա" և մատնացույց արել սենյակը տաքացնող էլեկտրական սալիկը:

Այդ ընթացքում սենյակից նստիկանության 2 աշխատակիցները դուրս են եկել: Ս. Ա.-ն սենյակում մնացած նստիկանության աշխատակցին խնդրել է իր գտնվելու վայրի մասին տեղեկացնել ընտանիքի անդամներին, որը մերժել է, հետո էլ ապտակել է Ս. Ա.-ին և հայիոյել:

Այդ աշխատասենյակում Ս. Ա.-ն մնացել է 1-1.5 ժամ:

15:30-16:30-ն ընկած ժամանակահատվածում Ս. Ա.-ին տեղափոխել են այլ աշխատասենյակ, որտեղ 3 աշխատող են եղել: Նրանցից մեկը պահանջել է բջջային հեռախոսը դնել սեղանին: Հետո նա վերցրել է բջջային հեռախոսը և դրել է իր գրպանը: Այդ ընթացքում պարբերաբար սենյակ են մտել նստիկանության տարբեր աշխատակիցներ, ապտակել, խփել Ս. Ա.-ի գլխին, ասելով՝ ի՞նչ կա արա՛:

Մոտ ժամը 18:00-ին բոլորը դուրս են եկել այդ աշխատասենյակից, Ս. Ա.-ն այդտեղ մնացել է մինչև ժամը 20:30: Այդ ընթացքում նա տեսել է, թե ինչպես են դիմացի աշխատասենյակում նստիկանության աշխատակիցները ծեծում Հ. Գ.-ին և պարբերաբար հայիոյում:

Մոտ 1 ժամ անց նստիկանության աշխատակիցը տեղեկացրել է, որ կարող է տուն գնալ, բայց փողոց չպետք է դուրս գա, սպառնացել, որ ծնողներին նստիկանությունում գտնվելու մասին ոչինչ պետք չէ հայտնել, այլապես. "Կգամ երկու-երեք օր անընդհատ կտանեմ բաժին, հետո ձեր թաղի տղերքին կտանեմ բաժին ու կասեմ, որ դու ես իրենց անունները տվել":

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Կազմակերպությունը 2009 թ. հունվարի 17-ին հաղորդում է ուղարկել ՀՀ գլխավոր դատախազին, պատճենը՝ Լոռու մարզի դատախազին՝ Ս. Ա.-ին նստիկանության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունքի աշխատակիցների անօրինական գործողությունների վերաբերյալ:

Նշանակվել է ծառայողական քննություն, որի շրջանակներում նորից հարցաքննված Ս. Ա.-ն հրաժարվել է կազմակերպությանը հայտնած իր տեղեկություններից, միաժամանակ ծառայողական քննության եզրակացության մեջ նշվել է, որ "Ս. Ա.-ն նստիկանության

բաժանմունքում գտնվել է իր ցանկությամբ և ցանկացած պահի դուրս գալու հնարավորություն է ունեցել ինչպես աշխատասենյակից, այնպես էլ վարչական շենքից”:

Արդյունքում որոշվել է դադարեցնել ծառայողական քննությունը, քանի որ համաձայն ծառայողական քննության եզրակացության՝ ոստիկանության Բագումի բաժանմունքի աշխատակիցների կողմից Ս. Ա.-ին և Հ. Գ.-ին ապօրինի ոստիկանություն տեղափոխելու, պահելու, նրանց նկատմամբ ֆիզիկական բռնությունների, ճնշումների փաստերը չեն հիմնավորվել:

Գործ 4

Դեպքի նկարագրություն

2009 թ. փետրվարի 9-ին Վանաձոր քաղաքի բնակիչ Ա. Վ.-ն Վանաձորի Տիգրան Մեծի պողոտայից գողություն կատարելու կասկածանքով բերման է ենթարկվել ՀՀ ոստիկանության Վանաձորի բաժին:

Ոստիկանությունում Ա. Վ.-ն ոստիկանության աշխատակիցների կողմից ենթարկվել է ծեծի ոստիկանության Վանաձորի բաժնի պետի և նրա տեղակալի ներկայությամբ: 2009 թ. փետրվարի 12-ին Ա. Վ.-ն ոստիկանության բաժնից տեղափոխվել է "Վանաձոր" ՔԿՀ, որտեղ մարմնական զննության մատյանում կատարվել են գրառումներ նրա մարմնի տարբեր հատվածներում առկա վնասվածքների մասին, մասնավորապես՝ աջ ձեռքի ցուցամատի և ձկույթի վրա, ինչպես նաև գլխի գագաթնային և աջ շրջանում քերծվածքներ են եղել:

Ա. Վ.-ն պնդել է, որ այդ վնասվածքները առաջացել են ոստիկանության աշխատակիցների կողմից ծեծի հետևանքով:

Ոստիկանության Վանաձորի բաժնի մի խումբ աշխատակիցներ Ա. Վ.-ին դաժան ծեծի են ենթարկել: Ոստիկանության բաժին բերման ենթարկելու, ինչպես նաև ոստիկանության բաժնից քրեակատարողական հիմնարկ տեղափոխելու ժամանակ Ա. Վ.-ի մարմնական զննության վերաբերյալ որևէ գրառումներ համապատասխան մատյաններում չեն իրականացվել: 2009 թ. փետրվարի 12-ին "Վանաձոր" ՔԿՀ-ի կալանավորված անձանց ընդունման զննության մատյանում գրառում է կատարվել այն մասին, որ Ա. Վ.-ն "Վանաձոր" ՔԿՀ է ընդունվել աջ ձեռքի ցուցամատի և ձկույթի վրա քերծվածքներով, բացի այդ գլխի գագաթնային և աջ շրջանում քերծվածքներ կան, որոնք ըստ կալանավորի՝ առաջացել են 09.02.2009 թ. ժամը 22.00-ի սահմաններում ոստիկանության Վանաձորի բաժնի աշխատակիցների կողմից ծեծի ենթարկվելու պատճառով:

Վազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

2009 թ. փետրվարի 27-ին կազմակերպությունը հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն՝ խնդրելով քրեական գործ հարուցել դեպքի կապակցությամբ:

ՀՀ ոստիկանության Լոռու մարզի քննչական բաժնից 2009 թ. մարտի 28-ին ստացված գրության համաձայն՝ Լոռու մարզի քննչական բաժնի վարույթում գտնվող քրեական գործի նախաքննության ընթացքում պարզվել է, որ մեղադրյալ Ա. Վ.-ն նշված վնասվածքները՝ գլխի գագաթ-ծոճրակային շրջանի, աջ քունքային շրջանի, աջ դաստակի թիկնային մակերեսի, ցուցամատի հիմքի շրջանի և աջ դաստակի 5-րդ մատի հիմնային ֆալանգի թիկնային մակերեսի,

ստացել է 2009 թ. փետրվարի 9-ին ոստիկանության Վանաձորի բաժնի քրեական հետախուզության բաժանմունքում անձնական խուզարկության ժամանակ՝ իր կողմից գլխով գրասեղանի անկյունահատվածին և պատին հարվածելու հետևանքով: Այս կապակցությամբ քրեական գործ չի հարուցվել:

Քրեական գործ չհարուցելու մասին քննիչի որոշումը կազմակերպության կողմից բողոքարկվել է ընդհանուր իրավասության դատարան, այնուհետև ՀՀ վերաքննիչ և ՀՀ վճռաբեկ դատարաններ: Դատարանների կողմից ևս կազմակերպության բողոքները մերժվել են: 2010 թվականի հունվարին կազմակերպությունը դիմում է ներկայացրել Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան:

Գործ 5

Դեպքի նկարագրություն

2008 թ. սեպտեմբերի 11-ին՝ ժամը 10:00-11:00-ն ընկած ժամանակահատվածում, Մ. Բ.-ն բերման է ենթարկվել ՀՀ ոստիկանության Տաշիրի բաժնի՝ կեղծ փողերի պատրաստման, պահման և իրացման կասկածանքով:

Մ. Բ.-ն հարցաքննվել է ոստիկանության աշխատակիցներից մեկի սենյակում, որտեղ նրան հայտնվել են, ծեծել, այնուհետև նաև տեղափոխել մեկ այլ սենյակ, որտեղ ներկա են եղել ոստիկանության բաժնի պետը և քննիչներ:

Սեպտեմբերի 11-ի լույս 12-ի գիշերը ոստիկանության աշխատակիցները նորից են ծեծել Մ. Բ.-ին: Սեպտեմբերի 12-ին Մ. Բ.-ն տեսել է, թե ինչպես են ոստիկանության բաժնի բերում իր կնոջը, այնուհետև ոստիկանության 2 աշխատակիցներ տեղեկացրել են, որ ծեծում են իր կնոջը և ծեծը դադարեցնելու համար անհրաժեշտ է, որ հանցագործության մասին ինքնախոստովանական ցուցմունքներ ներկայացնի:

Սեպտեմբերի 12-ին ոստիկանության Տաշիրի բաժնի աշխատակիցները իրենց անձնական մեքենայով Մ. Բ.-ին տեղափոխել են ոստիկանության Վանաձորի բաժնի /մոտ 50 կմ հեռավորություն/: Ճանապարհին ոստիկանության աշխատակիցներից մեկը զենքով սպառնացել է նրան՝ ի ցույց դնելով ատրճանակը:

Այնուհետև ոստիկանության Վանաձորի բաժնից նորից տեղափոխել են ոստիկանության Տաշիրի բաժնի: Մ. Բ.-ն ֆիզիկական ցավեր է ունեցել և ոստիկանության Տաշիրի բաժնի աշխատակիցը վերջինիս ցավազրկող դեղ է տվել, պայմանով, որ գրի իր պահանջած ցուցմունքները: Սեպտեմբերի 15-ին Մ. Բ.-ին այցելել է հանրային պաշտպան, սակայն քննիչի սպառնալիքների ազդեցությամբ վերջինս հրաժարվել է հանրային պաշտպանից: 2008 թ. սեպտեմբերի 23-ին Մ. Բ.-ին տեղափոխել են "Վանաձոր" քրեակատարողական հիմնարկ, որից առաջ ոստիկանության Տաշիրի աշխատակիցները սպառնացել են, որ իրենց դեմ բողոք ներկայացնելու դեպքում կսպանեն Մ. Բ.-ի եղբորը և ընտանիքի մյուս անդամներին:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Կազմակերպության կողմից հաղորդում է ներկայացվել ՀՀ դատախազություն, սակայն քրեական գործ չի հարուցվել:

Գործ 6

Դեպքի նկարագրություն

2008 թ. հոկտեմբերի 21-ին՝ ժամը 14:00-ի սահմաններում, ք. Վանաձորի Ղշլաղ թաղամասում թմրամիջոցի ապօրինի իրացման կասկածանքով ոստիկանության Վանաձորի բաժին բերման է ենթարկվել Ռ. Ս.-ն: Ռ. Ս.-ն պնդում է, որ ոստիկանության Վանաձորի բաժնում ենթարկվել է ֆիզիկական բռնությունների: Մասնավորապես՝ 2008 թ. հոկտեմբերի 21-ի լույս 22-ի գիշերը՝ ժամը 01:00-ի սահմաններում, Ռ. Ս.-ն գտնվել է քննիչի աշխատասենյակում, սակայն նախօրեին ծեծի ենթարկվելու արդյունքում չի կարողացել ցուցմունքներ տալ: Քննիչը նրան թույլատրել է տուն գնալ, պայմանով, որ առավոտյան կներկայանա ոստիկանության բաժին:

Առավոտյան Ռ. Ս.-ն ներկայացել է ոստիկանության Վանաձորի բաժին, որտեղ նորից ենթարկվել է ֆիզիկական բռնությունների: Միաժամանակ ոստիկանության աշխատակիցները սպառնացել են, որ հանցագործության մասին ինքնախոստովանական ցուցմունքներ չներկայացնելու արդյունքում կվնասեն նրա ընտանիքի անդամներին, մասնավորապես՝ նորածին երեխային:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Կազմակերպության կողմից հաղորդում է ներկայացվել ՀՀ գլխավոր դատախազություն, սակայն քրեական գործ չի հարուցվել:

Գործ 7

Դեպքի նկարագրություն

2009 թ. ապրիլի 25-ին ոստիկանության Գուգարքի բաժնի աշխատակիցները հեռախոսազանգով ոստիկանության բաժին են հրավիրել Լոռու մարզի գյուղ Դարպասի բնակիչ Ա. Մ.-ին: Ոստիկանության բաժնում նրան տեղեկացրել են, որ Ա. Մ.-ն կասկածվում է գողության մեջ: 2009 թ. մայիսի 11-ին նորից Ա. Մ.-ին հեռախոսազանգով հրավիրել են ոստիկանության բաժին: Մայիսի 12-ին Ա. Մ.-ն ներկայացել է ոստիկանություն, որտեղ նրան առաջարկել են ինքնախոստովանական ցուցմունքներ տալ հանցագործության վերաբերյալ: Ա. Մ.-ն հայտնել է, որ ինքը ոչնչից տեղյակ չէ: Այդ ժամանակ ոստիկանության աշխատակիցներից մեկը խփել է նրա վզին, մյուսը՝ մեջքին, երբ Ա. Մ.-ն ընկել է գետնին, ոստիկանության աշխատակիցը կանգնել է նրա ոտքերի վրա: 2009 թ. մայիսի 13-ին Ա. Մ.-ին տեղափոխել են "Վանաձոր" քրեակատարողական հիմնարկ, որտեղ արտաքին գնության մատյանում նրա մարմնական վնասվածքների վերաբերյալ արվել են գրառումներ:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Դեպքի կապակցությամբ կազմակերպությունը հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն, սակայն քրեական գործի հարուցումը մերժվել է:

Գործ 8

Դեպքի նկարագրություն

2008 թ. մայիսի 18-ին Լոռու մարզի Մարգահովիտ գյուղի բնակիչ Վ. Խ.-ին տևական ծեծի է ենթարկել համազյուղացի Ա. Մ.-ն, որի հետևանքով Վ. Խ.-ի առողջական վիճակը կտրուկ վատացել է:

Վ. Խ.-ն զանգահարել է գյուղապետարան, հայտնել կատարված դեպքի մասին, գյուղապետին խնդրել, որ այդ մասին անմիջապես հայտնի ոստիկանությանը: Քիչ անց Վ. Խ.-ի տուն է եկել ոստիկանության թաղային տեսուչը: Տեսնելով, որ ծեծի արդյունքում Վ. Խ.-ն իրեն վատ է զգում՝ ոստիկանության թաղային տեսուչը շտապ օգնություն է կանչել, սակայն վերջինիս վատ վիճակի պատճառով չեն կարողացել տեղափոխել հիվանդանոց:

Վ. Խ.-ն հաջորդ օրն անձամբ ներկայացել է ոստիկանության Գուգարքի բաժին և տեղեկացրել կատարվածի մասին:

Գուգարքի քննչական բաժանմունքի ավագ քննիչ Գ. Հ.-ն սպառնացել է Վ. Խ.-ին դատապարտել ազատազրկման, եթե վերջինս իրեն ծեծի ենթարկելու փաստի վերաբերյալ բողոք ներկայացնի:

Նշված սպառնալիքի ազդեցությամբ Վ. Խ.-ն հրաժարվել է նախորդ օրը ներկայացրած հաղորդումից, և դիմում գրել այն մասին, որ հաշտվում է իրեն ծեծի ենթարկած համազյուղացու հետ:

Վ. Խ.-ին ծեծի ենթարկելու փաստի առթիվ քրեական գործ չի հարուցվել:

Կատարվածից հետո Վ. Խ.-ի առողջական վիճակը գնալով վատացել է: Նշանակվել է դատաբժշկական փորձաքննություն, սակայն փորձաքննության արդյունքներն այդպես էլ Վ. Խ.-ին չեն ներկայացվել:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

2009 թ. հունվարի 23-ին կազմակերպությունը դեպքի կապակցությամբ հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազին, պատճենը՝ Լոռու մարզի դատախազին՝ պահանջելով վերացնել ոստիկանության անգործությունն ու Վ. Խ.-ի առողջությանը հասցված վնասի հիմքով քրեական գործ հարուցել:

Քրեական գործ չի հարուցվել:

2009 թ. փետրվարի 19-ին կազմակերպությունը դարձյալ հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն՝ նշելով Լոռու մարզի քննչական բաժնի ավագ քննիչ Գ. Հ.-ի ճնշումների ու սպառնալիքների մասին:

2009 թվականի մարտի 6-ին Լոռու մարզի դատախազությունը հայտնել է, որ կազմակերպության հաղորդումների քննարկմամբ Վ. Խ.-ի կողմից նշված հանգամանքները չեն հիմնավորվել:

2010 թվականի գործեր

Գործ1

Դեպքի նկարագրություն

2010 թ. փետրվարի 20-ին որդու՝ Ս. Ք.-ի իրավունքների պաշտպանության խնդրանքով մեզ է դիմել նրա մայրը՝ Ն. Վ.-ն:

Վերջինս հայտնել է, որ 2010 թ. փետրվարի 20-ին՝ ժամը 09:20-ի սահմաններում, մի խումբ տղաներ, ներկայանալով որպես ՀՀ ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունքի ոստիկանության աշխատակիցներ, առանց համապատասխան փաստաթղթեր ներկայացնելու՝ մտել են նրա բնակարան և Ս. Ք.-ին տարել անհայտ ուղղությամբ:

Ըստ Ս. Ք.-ի՝ փետրվարի 20-ին՝ ժամը 09:00-ի սահմաններում, 4 ոստիկան եկել են իրենց տուն, ասել, որ ոստիկանության պետը կանչում է: Վերջինս հարցրել է՝ ծանուցագիր ունեն, թե ոչ, նրան պատասխանել են, որ նման դեպքերում ծանուցագիր պետք չէ, այնուհետև մեքենայով տեղափոխել են ոստիկանության Բազումի բաժին: Ըստ Ս. Ք. -ի՝ նրան տարբեր մարդկանց մոտ են տարել, մատնահետքերը վերցրել, որից հետո տարել են ոստիկանության պետի մոտ:

Ոստիկանության պետը համոզել է Ս. Մ.-ին, որ նա խոստովանի՝ իբր կռիվ է եղել:

Ս. Ք.-ն հայտնել է, որ նման դեպք տեղի չի ունեցել: Որից հետո Ս. Ք.-ին տարել են Գուգարքի ոստիկանություն: Այնտեղ նույնպես տարբեր ոստիկանների մոտ հարցաքննել են, պահանջել, որ խոստովանի, թե կռիվ է եղել: Ս. Ք.-ն Գուգարքի քննչական բաժանմունքում գրավոր գրել է, որ ոչ մի կռիվ չի եղել, ինքն ընկել է սահնակի վրա, որի պատճառով ստացել է մարմնական վնասվածքներ:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Կազմակերպության ղեկավարը զանգահարել է ոստիկանության Բազումի բաժանմունք, որտեղից տեղեկացրել են, որ Ս. Ք.-ն ոստիկանության Բազումի բաժանմունքում չի գտնվում:

Կազմակերպության աջակցությամբ Ն. Վ.-ն հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության Վանաձորի բաժնի՝ որդու գտնվելու վայրը պարզելու խնդրանքով: Սակայն նրա հաղորդումը ոչ միայն չեն ընդունել, այլև Ն. Վ.-ի նկատմամբ ցուցաբերվել է կոպիտ, անքաղաքավարի վերաբերմունք: Միայն բանավոր կարգով հայտնել են, որ Ս. Ք.-ն գտնվում է ոստիկանության Բազումի բաժանմունքում:

Այնուհետև կազմակերպության կողմից պատրաստվել է հաղորդում՝ ուղղված ՀՀ ոստիկանության Լոռու մարզային վարչություն՝ ոստիկանության աշխատակիցների անօրինական գործողությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև պահանջվել է տեղեկատվություն տրամադրել Ս. Ք.-ի պահման վայրի մասին:

Հաղորդումը ներկայացնելուց հետո՝ նույն օրը՝ ժամը 17:00-ի սահմաններում, մոտ 7 ժամ անազատության մեջ գտնվելուց հետո Ս. Ք.-ն ազատ է արձակել:

Կազմակերպության հաղորդմանը ՀՀ ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության Վանաձորի բաժնի Բազումի բաժանմունքից գրավոր պատասխանել են 2 օր անց:

Դեպքից հետո ոստիկանության աշխատակիցների նկատմամբ պատասխանատվության ոչ մի միջոց չի կիրառվել:

Գործ 2

Դեպքի նկարագրություն

"Վանաձոր" քրեակատարողական հիմնարկից Ա. Մ.-ն և Վ. Տ.-ն տեղեկացրել են, որ 2009 թվականի սեպտեմբերի 29-ին գողության մեղադրանքով ձերբակալվել են և տեղափոխվել ՀՀ ոստիկանության Սպիտակի բաժին, որտեղ նրանք պահվել են մոտ 12 ժամ: Այդ ընթացքում ոստիկանության աշխատակիցների կողմից նրանք պարբերաբար ենթարկվել են ֆիզիկական բռնությունների: Ա. Մ.-ի նկատմամբ կիրառված ֆիզիկական բռնությունները, փոքր ընդմիջումներով, տևել է մոտ 4-5 ժամ:

Ոստիկանության աշխատակիցները ռետինե մահակներով հարվածներ են հասցրել Ա. Մ.-ի մարմնի տարբեր հատվածներում: Այդ ընթացքում Ա. Մ.-ն ոստիկանության աշխատակիցներին տեղեկացրել է, որ իր գլուխը վիրահատված է, բայց ոստիկանության աշխատակիցները որևէ ուշադրություն չեն դարձրել և շարունակել են ծեծը: Մեկ օր անց Ա. Մ.-ին տեղափոխել են "Վանաձոր" ձերբակալվածների պահման վայր, որտեղ ՀՀ ոստիկանության Սպիտակի բաժնում նրա նկատմամբ կիրառված ծեծի արդյունքում առողջական վիճակը վատացել է, ժամը 13:00-14:00-ի շրջաններում նրան տեղափոխել են քաղաքացիական հիվանդանոց, որտեղ մարմնի վրա կոտրվածքներ ունենալու կասկածանքով իրականացվել է ռենտգեն հետազոտություն, սակայն կոտրվածքներ չեն հայտնաբերվել: 2009 թվականի սեպտեմբերի 30-ի գիշերը Ա. Մ.-ի դրությունն այնքան է վատացել, որ ոստիկանության աշխատակիցները ցավը մեղմելու համար հանգստացնող կաթիլներ են տվել:

2009 թվականի հոկտեմբերի 3-ին Ա. Մ.-ն տեղափոխվել է "Վանաձոր" ՔԿՀ, որտեղ մարմնի վրա հայտնաբերված վնասվածքների հիման վրա ընդունման և արտաքին զննության մատյանում կատարվել են հետևյալ գրանցումները. "Չախ թևատակի և ուսահողի հատվածներում կապտուկներ՝ ցանավորման տեսքով":

Նույն կասկածանքով նույն օրը ոստիկանության Սպիտակի բաժին բերման ենթարկված Վ. Տ.-ն ևս տեղեկացրել է, որ ոստիկանության աշխատակիցները ռետինե մահակներով հարվածներ են հասցրել նրա մարմնի տարբեր հատվածներում: Ոստիկանության աշխատակիցների կողմից կիրառված բռնությունների արդյունքում նա մի քանի անգամ կորցրել է գիտակցությունը:

Վ. Տ.-ն ոստիկանության Վանաձորի բաժնում գտնվելու ընթացքում ենթարկվել է բժշկական զննության, ռենգեն հետազոտության, քանի որ նրա առողջական վիճակը անհանգստություն է առաջացրել ոստիկանության աշխատակիցների մոտ:

2009 թվականի հոկտեմբերի 3-ին Վ. Տ.-ն տեղափոխվել է "Վանաձոր" ՔԿՀ, որտեղ նրա մարմնի վրա հայտնաբերված վնասվածքների հիման վրա ընդունման և արտաքին զննության մատյանում կատարվել են հետևյալ գրանցումները. "Չախ ձեռքի արմնկահողի ներսային հատվածում 4-5 սմ լայնության 8-9 սմ երկարությամբ կապտուկ":

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

2009 թ. նոյեմբերին կազմակերպության կողմից հաղորդում է ներկայացվել ՀՀ գլխավոր դատախազություն՝ ոստիկանության Սպիտակի բաժնի աշխատակիցների անօրինական

գործողությունների վերաբերյալ:

2010 թ. հունվարի 25-ին կազմակերպությունը ՀՀ Լոռու մարզի քննչական բաժնից ստացել է որոշում՝ քրեական հետապնդում չիրականացնելու մասին: Որոշումը հիմնավորվել է նրանով, որ Ա. Մ.-ն և Վ. Տ.-ն քրեակատարողական հիմնարկից ցուցմունքներ են տվել այն մասին, որ մարմնի վրա առկա վնասվածքները ստացել են սայթաքելու և վայր ընկնելու հետևանքով:

Սակայն որևէ կերպ չի ներկայացվել հիմնավոր ապացույց այն մասին, որ Վ. Տ.-ն և Ա. Մ.-ն ուստիկանության Սպիտակի բաժին տեղափոխվել են նշված մարմնական վնասվածքներով:

Ոստիկանության բաժին բերման ենթարկելուց հետո նրանց մարմնական զննության չեն ենթարկել, որևէ արձանագրություն այդ մասին չի կազմվել:

Այդ հիմքով էլ կազմակերպության կողմից քրեական հետապնդման մասին որոշումը բողոքարկվել է դատարան, որը բավարարել է բողոքը, և պարտավորեցրել հատուկ քննչական ծառայությանը հարուցել քրեական գործ՝ ոստիկանության անօրինական գործողությունների հիմքով: Սակայն այս որոշումը բողոքարկվել է դատախազության կողմից և ներկայումս գտնվում է ՀՀ վերաքննիչ դատարանում:

Գործ 3

Դեպքի նկարագրություն

2010 թվականի մարտի 29-ին "Նուբարաշեն" քրեակատարողական հիմնարկից ազատազրկման դատապարտված մի քանի անձինք տեղեկացրել են, որ գողության կասկածանքով ոստիկանության բաժին բերման ենթարկվելու և այնտեղ մնալու ընթացքում ոստիկանության աշխատակիցների կողմից ենթարկվել են ֆիզիկական բռնությունների:

2009 թ. նոյեմբերին Ա. Բ.-ն բերման է ենթարկվել, 3 օր պահվել է "Շենգավիթ" ձերբակալվածների պահման վայրում: Այդ ընթացքում՝ առավոտյան ժամը 9:00-10:00-ն ընկած ժամանակահատվածում նրան տեղափոխել են "Կենտրոն" ոստիկանություն, երեկոյան 20:00-21:00-ն ընկած ժամանակահատվածում նորից հետ են տեղափոխել "Շենգավիթ": "Կենտրոն" ոստիկանությունում ոստիկանության 2-3 աշխատակից 2-3 ժամը մեկ ծեծել են նրան, այնպես, որ ծեծի ընթացքում հասցված հարվածների հետևանքով աթոռը կոտրվել է Ա. Բ.-ի մարմնի վրա: Բացի այդ, "Շենգավիթի" բաժնում նրան չեն կերակրել:

2009 թ. նոյեմբերին Գ. Ա.-ն իր տնից բերման է ենթարկվել, որի ընթացքում նրան ձեռնաշղթաներ են հագրել: Գ. Ա.-ին 2 օր պահել են "Էրեբունի" ձերբակալվածների պահման վայրում, 1 օր՝ "Շենգավիթ" ձերբակալվածների պահման վայրում, այնուհետև ևս 1 օր՝ "Էրեբունի" ձերբակալվածների պահման վայրում:

Գ. Ա.-ին ևս "Էրեբունի" ձերբակալվածների պահման վայրում պահելու ընթացքում՝ առավոտյան ժամը 9:00-10:00-ն ընկած ժամանակահատվածում, տեղափոխել են Կենտրոն ոստիկանություն, երեկոյան հետ տեղափոխել "Էրեբունի", որտեղ նրան ենթարկել են ֆիզիկական բռնությունների:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Դեպքի կապակցությամբ կազմակերպությունը հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն, սակայն դեռևս քրեական գործ հարուցելու կամ քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշում չի ստացվել:

Գործ 4

2010 թ. մարտի 29-ին իրենց իրավունքների պաշտպանության հարցով մեր կազմակերպություն են դիմել Լոռու մարզի Բազում գյուղի էներգետիկների ավանի բնակիչներ Գ. Ծ.-ն, Հ. Ա.-ն:

Քաղաքացիների խնդիրը կայանում է նրանում, որ նույն ավանը սպասարկող ոստիկանության Գուգարքի բաժնի քրեական հետախուզության բաժանմունքի ավագ օպերիվագոր Գագիկ Ասատրյանը արդեն շուրջ 5 տարի է չարաշահելով իր պաշտոնական դիրքը՝ տվյալ համայնքի բնակիչների նկատմամբ իրականացնում է անօրինական գործողություններ:

Գ. Ծ.-ի նկատմամբ ոստիկանության աշխատակիցը սկզբում մեղադրանքներ է ներկայացրել համագյուղացիներից մեկի սեփականության իրավունքի խախտման համար: Այս մեղադրանքը չի հիմնավորվել: Այնուհետև Գ. Ծ.-ին ենթարկել է վարչական պատասխանատվության՝ ավտոմեքենայի պետահամարանիշերի բացակայության հիմքով, սակայն այս պատասխանատվությունը ևս դատական կարգով չի հաստատվել: Այնուհետև ոստիկանության աշխատակիցն այցելել է գյուղ և Գ. Ծ.-ին ստիպել, որ վերջինս իրեն 20 լիտր մեքենայի վառելիք տա, քանի որ վերջինիս պատճառով "ահագին վազվզել է" և պետք է իրեն պատճառած վնասների համար փոխհատուցում ստանա:

Հ. Ա.-ն գողության համար ենթարկվել է քրեական պատասխանատվության՝ ազատազրկման: Ազատ արձակվելուց հետո ոստիկանության աշխատակիցը Հ. Ա.-ին ամեն անգամ հանդիպելիս անվանել է գող, ավագակ, սրիկա և այլն: Վերջին անգամ Գ. Ասլանյանը Հովիկ Ավթանդիլյանին հաշմանդամի իր սայլակից վայր է գցել և սայլակով հարվածներ հասցրել նրա մարմնի տարբեր հատվածներում /Հովիկ Ավթանդիլյանը 1-ին խմբի հաշմանդամ է, զրկված է 2 ոտքից/:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Դեպքի կապակցությամբ կազմակերպությունը հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն, սկսվել է ծառայողական քննություն, որի շրջանակներում կազմակերպության ղեկավարը հրավիրվել է ոստիկանություն՝ բացատրություններ տալու:

Գործ 5

Դեպքի նկարագրություն

2010 թվականի ապրիլի 13-ին ոստիկանության Չարենցավանի բաժնի աշխատակիցները առավոտյան ժամը 07:50-ին Դ. Գ.-ին բերման են ենթարկել ոստիկանություն:

2010 թվականի ապրիլի 16-ին Դ. Գ.-ին տեղափոխել են "Նուբարաշեն" քրեակատարողական հիմնարկ:

"Նուբարաշեն" քրեակատարողական հիմնարկում մոր հետ տեսակցության ժամանակ Դ. Գ.-ն պատմել է, որ ոստիկանության Չարենցավանի բաժնում գտնվելու ժամանակ ոստիկանության աշխատակիցներն իրեն բռնության են ենթարկել: Քննիչը բռնել է իր կոկորդից, փորձել է խեղդել, որի հետևանքով ինքն ինքնախոստովանական ցուցմունքներ է տվել, թե իբր

մասնակցել է գողությանը: 2010 թվականի ապրիլի 14-ին և ապրիլի 15-ին, երբ ծեծի հետևանքով ինքնախոստովանական ցուցմունքներ է ներկայացրել, հրաժարվել է ուտելիքից, հացադուլ հայտարարել:

2010 թվականի ապրիլի 30-ին, երբ Դ. Գ.-ի մայրը վերադարձել է քրեակատարողական հիմնարկից, ոստիկանության աշխատակիցներից մեկը հանդիպել է նրան, փորձել է համոզել՝ հրաժարվել Դ. Գ.-ի կողմից մորը հայտնած տեղեկությունների հրապարակայնացումից: Հետո էլ սպառնացել է, թե "Դու գիտես, որ ես բերդ մտնեմ, մի երկու խոսք ասեմ, էնտեղ Դ. Գ.-ին ինչ կանեն":

Մինչև 2010 թվականի ապրիլի 14-ը Դ. Գ.-ի նկատմամբ ոստիկանության աշխատակիցների կողմից իրականացված հետապնդումների մասին

1994 թվականին, երբ Դ. Գ.-ն վերադարձել է զինվորական ծառայությունից, Չարենցավանի ոստիկանության բաժնի աշխատակիցներից մեկը կանչել է նրան ու ասել, որ Դ. Գ.-ն շրջի Չարենցավան քաղաքում, ոստիկանությանը գործ տա, որի դիմաց նրան կվարձատրեն:

2003 թվականին ինչ-որ գողություն է կատարվել, որի համար ձերբակալել են նաև Դ. Գ.-ին:

Ոստիկանության բաժնում ոստիկանության աշխատակիցները ծեծել են Դ. Գ.-ին, աղյուսով հարվածել են նրա ոտքերի այն հատվածին, որտեղ զինծառայության ժամանակ վիրավորվելու հետևանքով փամփուշտի մնացորդներ են մնացել: Երբ Դ. Գ.-ն ցավից կռացել և բռնել է ոտքերը, նույն աղյուսով հարվածել են Դ. Գ.-ի գլխին, որի հետևանքով գլուխը մոտ 4,5 սմ երկարությամբ ճեղքվել է: Ոստիկանության աշխատակիցները ստիպված շտապ օգնություն են հրավիրել և Դ. Գ.-ին տեղափոխել նույն քաղաքի հիվանդանոց, հետո առողջական վիճակը ծանրանալու հետևանքով մայրաքաղաք Երևան՝ մասնագիտացված հիվանդանոց:

Այստեղ ոստիկանության աշխատակիցները համոզել են Դ. Գ.-ին, որ բժշկին տեղեկացնի, թե իբր իր որդին վայր է ընկել ու դրա հետևանքով էլ գլխի վնասվածքներ է ստացել:

Երբ Դ. Գ.-ի առողջական վիճակը կայունացել է, նրան գողության մեղադրանքով ձերբակալել են և դատապարտել ազատազրկման:

Պատիժը կրելուց հետո ևս Դ. Գ.-ի նկատմամբ ոստիկանության աշխատակիցների հետապնդումները շարունակվել են:

Կազմակերպության կողմից ձեռնարկված միջոցառումները և պետության դիրքորոշումը

Դեպքի կապակցությամբ կազմակերպությունը պատրաստվում է հաղորդում ներկայացնել ՀՀ գլխավոր դատախազություն: